

Lectio Divina segédanyag

C év – Lk 9,51-62

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Asztalos Livia

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka

Radnai Kinga

Szerkesztő

Asztalos Livia

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Sárszegi Judit

Lektorálta: Nyúl Viktor

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Emberfiának nincs hová fejét lehajtania: Jézus követése áldozatot kíván.
Amikor már közel voltak Jézus szenvedésének és megdicsőülésének napjai, elhatározta, hogy Jeruzsálembe megy. Követeket küldött maga előtt. Ezek elindultak, betértek a szamaritánusok egyik falujába, hogy szállást készítsenek neki. De azok nem fogadták be Jézust, mert Jeruzsálembe tartott.

Ennek láttán a tanítványok, Jakab és János felháborodtak: „Uram, akarod-e, hogy lehívjuk az égből a villámot, hadd pusztítsa el őket?” De ő hozzájuk fordult és megfeddte őket: „Nem tudjátok, hogy milyen lelkület van bennetek. Az Emberfia nem azért jött, hogy az embereket elpusztítsa, hanem, hogy megmentse.” Ezután másik faluba mentek.

Történt pedig, hogy útközben valaki így szólt hozzá: „Követlek, bárhová mégy.” Jézus így válaszolt: „A rókának van odúja, az ég madarainak fészke, de az Emberfiának nincs hová fejét lehajtania.”

Egy másikat Jézus szólított fel: „Kövess engem!” Az így válaszolt: „Uram, engeddd meg, hogy előbb elmenjek és eltemessem apámat.” „Hagyd a holtakra, hadd temessék el halottaikat – mondta neki –, te pedig menj, és hirdesd az Isten országát.” Egy harmadik ezt mondta neki: „Uram, követlek téged, de engeddd meg, hogy előbb elbúcsúzzam a családomtól.” Jézus így válaszolt: „Aki kezét az eke szarvára tette, és mégis hátratekint, nem alkalmas az Isten országára.”

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

⁵¹ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήμψεως αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον ἐστήρισεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ.

Történt pedig, hogy amikor beteltek felemeltetésének napjai, és ő szilárdan elhatározta, hogy Jeruzsálembe megy.

⁵² Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαριτῶν ὡς ἐτοιμάσαι αὐτῷ·

És küldött követeket az arca (személye) előtt. És elmenve bementek a szamaritánusok falujába, hogy (szállást) készítsenek neki.

⁵³ καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ.

És nem fogadták be őt, mert az ő arca (személye) Jeruzsálem felé tartott.

⁵⁴ ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπαν· κύριε, θέλεις εἰπῶμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς;

Látva pedig a tanítványok, Jakab és János mondták: „Uram, akard, hogy szóljunk, hogy tűz szálljon le az égből, és eméssze el őket?”

⁵⁵ στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς.

Megfordulva pedig megróttá őket.

⁵⁶ καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

És mentek egy másik falu felé.

⁵⁷ Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τις πρὸς αὐτόν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἔαν ἀπέρχῃ.

És miközben az úton haladtak, mondta valaki neki: „Követni foglak téged, ahová elmész.”

58 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνειν.

És mondta neki Jézus: „A rókáknak vannak búvóhelyeik, és az ég madarainak fészkeik, de az Emberfiának nincsen hol lehajtania a fejét.

59 Εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπεν· [κύριε,] ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου.

Mondta pedig egy másiknak: „Kövess engem!” Az pedig mondta: „Uram, engedd meg nekem, hogy előbb elmenjek eltemetni apámat.”

60 εἶπεν δὲ αὐτῷ· ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς, σὺ δὲ ἀπελθὼν **διάγγελλε** τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

Mondta pedig neki: „hagyd, hogy a halottak temessék el a maguk halottait, te pedig elmenve **hirdesd** az Isten királyságát.”

61 Εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος· ἀκολουθήσω σοι, κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.

Mondta pedig egy másik is: „Követni foglak téged, Uram, de előbb engedd meg nekem, hogy búcsút vegyek azoktól, akik a házamban vannak.”

62 εἶπεν δὲ [πρὸς αὐτὸν] ὁ Ἰησοῦς· οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα ἐπ’ ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετός ἐστιν τῆ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

Mondta pedig neki Jézus: „Senki, aki rátette a kezét az ekére, és hátratekint, sem alkalmas az Isten királyságára.”

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

⁵¹Factum est autem, dum complerentur dies assumptionis eius, et ipse faciem suam firmavit, ut iret Ierusalem,

⁵¹Amikor már közeledtek szenvedésének és megdicsőülésének napjai, szilárdan elhatározta, hogy Jeruzsálembe megy.

⁵¹Történt pedig, hogy amikor közeledtek felvételének napjai, elhatározta, hogy Jeruzsálembe megy.

⁵¹Mikor közel voltak már műve beteljesedésének napjai, elhatározta, hogy Jeruzsálembe megy.

⁵¹Lőn pedig, mikor az idő elközelgete, hogy ő felvitessék, eltökélte magát, hogy Jeruzsálembe megy,

⁵¹Történt pedig, hogy amikor érkezett felemeltetésének ideje, elhatározta, hogy felmegy Jeruzsálembe.

⁵²et misit nuntios ante conspectum suum. Et euntes intraverunt in castellum Samaritanorum, ut pararent illi.

⁵²Követeket küldött maga előtt. Ezek elindultak, s eljutottak a szamáriaiak egyik falujába, hogy szállást készítsenek neki.

⁵²Követeket küldött maga előtt, akik el is indultak, és a szamaritánusok egyik helységébe érkeztek, hogy szállást készítsenek neki.

⁵²Követeket küldött maga előtt. Azok útközben betértek a szamaritánusok egyik falujába, hogy szállást készítsenek neki.

⁵²És követeket küldte az ő orczája előtt; és azok elmenvén, bemenének egy samaritánus faluba, hogy neki szállást készítsenek.

⁵²Követeket küldött maga előtt. Azok útnak indultak, és betértek a szamaritánusok egyik falujába, hogy szállást készítsenek neki.

⁵³Et non receperunt eum, quia facies eius erat euntis Ierusalem.

⁵³De nem fogadták be, mert meglátszott rajta, hogy Jeruzsálembe megy.

⁵³Azok azonban nem fogadták be, mert Jeruzsálembé szándékozott menni.

⁵³De nem fogadták be, mert zarándokúton volt Jeruzsálem felé.

⁵³De nem fogadák be őt, mivelhogy ő Jeruzsálembé megy vala.

⁵³De nem fogadták be, mert Jeruzsálembé tartott.

⁵⁴Cum vidissent autem discipuli Iacobus et Ioannes, dixerunt: “ Domine, vis dicamus, ut ignis descendat de caelo et consumat illos? ”.

⁵⁴Ennek láttán a tanítványok, Jakab és János felháborodtak: „Uram, ha akarsz, lehívjuk az égből a tüzet, hadd pusztítsa el őket!”

⁵⁴Ennek láttára tanítványai, Jakab és János ezt mondták: »Uram! Akarsz-e, hogy kérjük, szálljon le tűz az égből, és eméssze meg őket?« (1 Kir 1,10)

⁵⁴Ennek láttára tanítványai, Jakab és János fölháborodtak: „Uram, hívjuk le rájuk az istennyilát, hogy föleméssze őket?”

⁵⁴Mikor pedig ezt látták az ő tanítványai, Jakab és János, mondának: Uram, akarsz-e, hogy mondjuk, hogy tűz szálljon alá az égből, és eméssze meg ezeket, mint Ilyés is cselekedett?

⁵⁴Ennek láttán tanítványai, Jakab és János így szóltak:

– Uram, akarsz-e, hogy tüzet hívjunk le az égből, hogy elpusztítsa őket?

⁵⁵Et conversus increpavit illos.

⁵⁵De ő hozzájuk fordult és rájuk pirított.

⁵⁵De ő hozzájuk fordulva megfeddte őket,

⁵⁵De ő hozzájuk fordult és megfeddte őket. („Nem tudjátok, milyen szellem van bennetek.

⁵⁵De Jézus megfordulván, megdorgálá őket, mondván: Nem tudjátok minémű lélek van ti bennetek:

⁵⁵De Jézus feléjük fordult és megszidta őket;

⁵⁶Et ierunt in aliud castellum.

⁵⁶Ezután más faluba mentek.

⁵⁶és elmentek egy másik faluba.

⁵⁶Az Emberfia nem azért jött, hogy lelkeket pusztítson, hanem hogy megmenten.”) Ezután más faluba mentek.

⁵⁶Mert az embernek Fia nem azért jött, hogy elveszítse az emberek lelkét, hanem hogy megtartsa. Elmenének azért más faluba.

⁵⁶ezután továbbmentek egy másik faluba.

⁵⁷Et euntibus illis in via, dixit quidam ad illum: " Sequar te, quocumque ieris ".

⁵⁷Amint mentek az úton, valaki megszólította: „Követlek, bárhová mész is.”

⁵⁷Amint mentek az úton, valaki azt mondta neki: »Követlek téged, bárhová mész!«

⁵⁷Útközben valaki így szólt hozzá: „Követlek téged, bárhová mégy.”

⁵⁷Lőn pedig, mikor menének, valaki monda neki az úton: Követlek téged Uram, valahová mégy!

⁵⁷Amint mentek az úton, valaki ezt mondta neki:

– Követlek, bárhová is mégy.

⁵⁸Et ait illi Iesus: " Vulpes foveas habent, et volucres caeli nidos, Filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet ".

⁵⁸Jézus azonban ezt mondta: „A rókáknak van vackuk, az ég madarainak fészük, de az Emberfiának nincs hová fejét lehajtania.”

⁵⁸Jézus azt felelte neki: »A rókáknak odújuk van, az ég madarainak pedig fészük, az Emberfiának azonban nincs hová lehajtania a fejét.«

⁵⁸Jézus azonban figyelmeztette: „A rókáknak odújuk van, az ég madarainak fészük, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét.”

⁵⁸És monda neki Jézus: A rókáknak barlangjuk van, és az égi madaraknak fészük; de az ember Fiának nincs fejét hová lehajtania.

⁵⁸Jézus azonban így felelt:

– A rókáknak barlangjuk van, az égi madaraknak fészük, de az Emberfiának nincs hová lehajtania a fejét.

⁵⁹Ait autem ad alterum: " Sequere me ". Ille autem dixit: " Domine, permitte mihi primum ire et sepelire patrem meum ".

⁵⁹Egy másikat felszólított: „Kövess engem!” Az így válaszolt: „Uram, engedd meg, hogy előbb elmenjek és eltemessem apámat.”

⁵⁹Egy másiknak ezt mondta: »Kövess engem!« Az így felelt: »Uram! Engedd meg, hogy előbb elmenjek, és eltemessem apámat!«

⁵⁹Egy másikat fölszólított: „Kövess engem.” „Uram, felelte az, engedd meg, hadd temessem el előbb atyámat.”

⁵⁹Monda pedig másnak: Kövess engem. Az pedig monda: Uram, engedd meg nekem, hogy előbb elmenjek és eltemessem az én atyámat.

⁵⁹Egy másiknak ezt mondta:

– Kövess engem! – De az így szólt:

– Uram, engedd meg, hogy előbb elmenjek, és eltemessem apámat!

⁶⁰Dixitque ei Iesus: “ Sine, ut mortui sepeliant mortuos suos; tu autem vade, annuntia regnum Dei ”.

⁶⁰„Hagyd a holtakra, hadd temessék halottaikat – mondta neki –, te meg menj, és hirdesd az Isten országát.”

⁶⁰Jézus ezt válaszolta neki: »Hagyd a holtakra, hadd temessék el halottaikat; te pedig menj, hirdesd az Isten országát!«

⁶⁰„Hagyd a holtakra, hadd temessék halottaikat, mondta neki, te pedig menj, hirdesd Isten országát.”

⁶⁰Monda pedig neki Jézus: Hadd temessék el a halottak az ő halottaikat: te pedig elmenvén, hirdesd az Isten országát.

⁶⁰Így szólt hozzá:

– Hadd temessék el a halottak a halottaikat, te pedig menj és hirdesd Isten országát!

⁶¹Et ait alter: “ Sequar te, Domine, sed primum permittite mihi renuntiare his, qui domi sunt ”.

⁶¹Egy harmadik ezt mondta neki: „Uram, követlek, de engeddd meg, hogy előbb elbúcsúzzam a családomtól.”

⁶¹Egy másik is mondta: »Uram! követlek; de engeddd meg, hogy előbb búcsút vegyek házam népétől!«

⁶¹Egy harmadik megszólította: „Uram, követlek téged, de engeddd meg, hogy előbb búcsút vegyek az otthoniaktól.”

⁶¹Monda pedig más is: Követlek téged Uram; de előbb engeddd meg nékem, hogy búcsút vegyek azoktól, a kik az én házamban vannak.

⁶¹Egy másik ezt mondta:

– Követlek, Uram, de előbb engeddd meg, hogy búcsút vegyek házam népétől!

⁶²Ait ad illum Iesus: “ Nemo mittens manum suam in aratrum et aspiciens retro, aptus est regno Dei ”.

⁶²Jézus így válaszolt: „Aki az eke szarvára teszi kezét és hátrafelé néz, nem alkalmas az Isten országára.”

⁶²Jézus azt felelte neki: »Aki kezét az ekére teszi és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára.«

⁶²Jézus így válaszolt: „Senki, aki kezét az eke szarvára téve hátratekint, nem alkalmas Isten országára.”

⁶²És monda neki Jézus: Valaki az eke szarvára veti kezét, és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára.

⁶²Jézus pedig így felelt:

– Aki az eke szarvára teszi a kezét, és hátratekint, az nem alkalmas Isten országára.

1.1.3. Behatárolás

Az „út” motívum, az új helyszín, és az új szereplők jelzik, hogy a tanítványok versengéséről szóló szakasz után (Lk 9,46-50) egy újabb epizód kezdődik, amelyben Lukács a barátságtalan szamaritánusokkal való találkozást (Lk 9,51-56), illetve Jézus követésének jellemzőit írja le (Lk 9,57-62). E két egységből álló szakasz (Lk 9,51-62) a nyitánya annak a hosszú résznek, amely során az evangélista az Úr Jeruzsálembé vezető útját mutatja be (Lk 9,51-19,48).

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Az evangélista hangsúlyozza, hogy:

- Jézus szilárd elhatározásából fakad minden cselekedete. Amit tesz szabadon döntve, minden ember javára teszi.
- A Mester úton van: hazafelé tart az Atyához. Ennek a földi útnak végső célja: Jézus halála, feltámadása és mennybemenetele, amelyre Jeruzsálemben kerül sor (Lk 23-24). Ugyanakkor ez lesz a tanítványok, az Egyház, vagyis a Jézus Krisztusban hívő közösség földi zarándoklatának a kiinduló pontja is: a keresztre feszített, de feltámadt, és a mennybe felment Mester erejében, a Szentlélektől támogatva (ApCsel 1-2) útra kelnek, hogy hirdessék mindenkinek az örömhírt.
- Minden ember földi életútjának végső célja, hogy hazatérjen, hogy felemeltessék a mennyei Atyához, amire Jézus Krisztus által van lehetőség.
- A keresztény ember feladata és küldetése az, hogy kitartóan kövesse Jézus Krisztust minden körülmény között, és tegyen tanúságot Isten országának az örömhíréről. Ez legyen az első, és a legfontosabb az életében, ennek fényében értékeljen mindent, s hozza meg döntéseit.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

τῆς ἀναλήψεως (tész *ánalémpszeósz*): 'felemeltetés' (Lk 9,51)

Az újszövetségi Szentírásban csupán itt található meg ez a kifejezés, ami Jézus megdicsőülésére: kereszthalálára, feltámadására, s mennybemenetelére utal. Ez a szó akkor hangzik el, amikor az evangélista leírja, hogy a Mester Jeruzsálem felé elindul, ami tehát fizikai felmenetelt is jelöl, de szimbolikust is: az Atyához való visszatérést, felmenetelt is (vö. Lk 24,50-51).

τὸ πρόσωπον ἐστῆρισεν (to *proszópon esztériszen*): 'arra irányította az arcát; megszilárdította az arcát; szilárdan elhatározta' (Lk 9,51)

Ennek a szókapcsolatnak az igei része az evangélisták közül csak Lukácsnál jelenik meg (Lk 9,51; Lk 16,26; Lk 22,32), de mind a három alkalommal más összefüggésben. Csupán egyszer kapcsolódik hozzá az „arc” szó, ami arra utal, hogy Jézus megszilárdítja az arcát, azaz szilárdan elhatározza, hogy Jeruzsálem felé elindul, ami az ő kereszthalálának, feltámadásának, s mennybemenetelének, vagyis „felemeltetésének” a színhelye (Lk 9,51). Ezzel kezdetét veszi az Úr útja, amit az evangélista részletesen kifejt (Lk 9,51-19,48). Ezáltal Lukács azt hangsúlyozza, hogy mindazt, ami Jézussal történt, azt a Mester akarta, arra ő igent mondott szabadon és önként! Szilárdan döntött az ember mellett, s minden cselekedete ebből az elhatározásából fakadt.

Továbbá ez az ige jelképesen jelzi azt is, hogy a menny és a pokol között nagy, megmásíthatatlan szakadék áll szilárdan, azt nem hatolhatja át senki (Lk 16,26). Végül pedig ez a szó utal Simon Péter küldetésére is, akit az Úr arra hív, hogy megtérve erősítse, és szilárdítsa meg testvéreit a hitben (Lk 22,32).

δι᾿ ἀγγελλε (*diángelle*): 'hirdesd!' (Lk 9,60)

Ez a szó az evangéliumok közül csak a Lukács-evangéliumban található meg, s egyedül itt. Ez a tény, illetve az igekötő használata nyomatékosítja az ige jelentését: aki követi Jézust, annak mindig és mindenkinek hirdetni kell az Isten királyságát.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

7,27 "Őröla van megírva: „Íme, elküldöm követemet színed előtt, hogy előkészítse utadat."

10,10 "De ha betértek valamelyik városba és nem látnak titeket szívesen, menjetek ki az utcára és mondjátok"

10,33 "Végül egy szamariainak is arra vitt az útja. Amikor meglátta, megesett rajta a szíve."

13,22 "A városokban és falvakban, amelyeken áthaladt, mindenütt tanított, így tette meg az utat egészen Jeruzsálemig."

14,26 "Ha valaki követni akar, de nem gyűlöli apját, anyját, feleségét, gyermekeit, fivéreit és nővéreit, sőt még saját magát is, nem lehet a tanítványom."

14,33 "Így hát, aki közületek nem mond le mindenéről, amije csak van, nem lehet a tanítványom."

14,35 "Sem földnek, sem trágyának nem való. Kidobják. Akinek van füle a hallásra, hallja meg!"

17,11 "Jeruzsálembe menet Szamária és Galilea határa mentén vitt az útja."

17,16 " arcra borulva hálát adott neki. Ez szamáriai volt."

17,31 "Aki azon a napon a háztetőn lesz, és a holmija lent a házban, ne jöjjön le érte. Hasonlóképpen, aki kinn lesz a határban, ne térjen vissza érte."

18,31 "Akkor félrevonta a tizenkettőt, s így szólt hozzájuk: „Most felmegyünk Jeruzsálembe, s beteljesedik minden, amit a próféták az Emberfiáról megjövendöltek."

19,28 "Azután, hogy ezt mondta, folytatta útját Jeruzsálem felé."

22,8 "Jézus elküldte Pétert és Jánost ezzel a megbízatással: „Menjete, készítsétek el a húsvéti vacsorát, hogy elkölthessük."

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 4,21 "Útját folytatva megpillantott két másik testvért is, Zebedeus fiát, Jakabot és testvérét, Jánost. Épp hálójukat javígtatták a bárkában, apjukkal, Zebedeussal. Őket is hívta."

Mt 8,18-22 "Amikor Jézus látta maga körül a sokaságot, meghagyta, hogy keljenek át a túlsó partra. Akkor odalépett hozzá egy írástudó és azt mondta neki: „Mester, követlek téged, bárhová mégy is." Jézus így válaszolt: „A rókáknak van vackuk, az

ég madarainak fészük, de az Emberfiának nincs hova fejét lehajtania.” Egy másik tanítványa kérte: „Uram, engedd meg, hogy előbb elmenjek és eltemessem apámat!” Jézus azonban ezt felelte: „Kövess engem, hagyd a holtakra, hadd temessék halottaikat!”

Mt 10,5 “Ezt a tizenkettőt küldte Jézus, megparancsolva nekik: „A pogányokhoz vivő utakra ne térjete rá, s a szamáriaiak városaiba ne menjete be!”

Mt 17,4 “Péter erre így szolt Jézushoz: „Uram, jó itt nekünk! Ha akarod, csinálom ide három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek, egyet pedig Illésnek.”

Mt 20,17-18 “Amikor Jézus Jeruzsálembé készült fölmenni, maga mellé vette a tizenkettőt, 18s ezt mondta nekik az úton: „Most fölmeünk Jeruzsálembé. Ott a főpapok és írástudók kezére adják az Emberfiát.”

Mk 10,1 “Innét útra kelve Júdea határába ment, a Jordán túlsó partjára. Ott ismét tömeg vette körül, ő pedig szokása szerint tanította őket.”

Jn 4,4-9.40 “Így keresztül kellett mennie Szamárián. Odaért Számária egyik városához, Szikarhoz; ez annak a földnek a közelében volt, amelyet Jákob fiának, Józsefnek adott. Ott volt Jákob kútja. Jézus elfáradt az úton, azért leült a kútnál. A hatodik óra felé járt az idő. Egy szamáriai asszony odament vizet meríteni. Jézus megszólította: „Adj innom!” Tanítványai ugyanis bementek a városba, hogy élelmet szerezzenek. A szamáriai asszony így válaszolt: „Hogyan? Zsidó létedre tőlem, szamáriai asszonytól kérsz inni?” [A zsidók ugyanis nem érintkeztek a szamáriaiakkal.] “Amikor a szamáriaiak odaértek hozzá, kérték, hogy maradjon náluk. Két napig ott is maradt.”

Jn 6,66 “Ettől kezdve tanítványai közül sokan visszahúzódtak, s többé nem jártak vele.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Ter 19,17.26 “Amikor kivezették őket, ezt mondták: „Menekülj, az életedről van szó. Ne tekints hátra, ne állj meg sehol a környéken, hanem menekülj a hegyekbe, nehogy elpusztulj.” “Felesége visszanezett és sóoszloppá változott.”

2Sám 17,11 “Magam inkább ezt tanácsolnám: Gyűljön köréd egész Izrael Gáttól egészen Beersebaig, annyian, mint a tenger fövénye; s te magad is szállj harcba velük együtt.”

1Kir 19,19-21 “Amikor onnét elment, találkozott Safát fiával, Elizeussal. Éppen szántott, tizenkét pár ökör haladt előtte, maga pedig a tizenkettedik pár mögött haladt. Illés odament hozzá és rávetette köntösét. Az otthagya az ökröket, Illés után

szaladt és így szólt: „Engedd, hadd adjak előbb búcsúcsókot apámnak meg anyámnak, aztán követlek.” Azt mondta neki: „Menj csak, de térj vissza! De hát mit tettem veled?” Azzal (Elizeus) elment, fogta a pár ökröt, feláldozta, majd az ekét felhasználva megsütötte az ökröket és odaadta az embereknek, egyék meg őket. Aztán elindult, Illés nyomába szegődött és a szolgája lett.”

2Kir 1,10.12 “Illés azt felelte az ötven (férfi) fölé rendelt embernek: „Jól van, ha Isten embere vagyok, szálljon alá tűz az égből és pusztítson el ötven (embereddel) együtt.” Erre tűz csapott le az égből és elpusztította az ötvennel együtt.” “Illés azonban így válaszolt: „Ha Isten embere vagyok, szálljon alá tűz az égből, és pusztítson el az ötven (embereddel) együtt.” Erre Isten tüze lecsapott az égből és elpusztította az ötvennel együtt.”

2Kir 2,1 “Amikor az Úr azt akarta, hogy Illést a forgósél fölvigye az égbe, az történt, hogy Illés és Elizeus éppen elmentek Gilgalból.”

ApCsel 8,1 “Azon a napon nagy üldözés tört ki a jeruzsálemi egyház ellen. Az apostolok kivételével mindnyájan elszéledtek Júdea és Szamária tájékára.”

Fil 3,13 “Testvérek, nem gondolom, hogy máris magamhoz ragadtam, de azt igen, hogy elfelejtem, ami mögöttem van, és nekilendülök annak, ami előttem van.”

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.2. Catena Aurea

E heti szakaszunkkal kapcsolatosan az egyházatyák a következő megjegyzéseket, magyarázatokat tették:

⁵¹*Amikor már közeledtek szenvedésének és megdicsőülésének napjai, szilárdan elhatározta, hogy Jeruzsálembe megy.*

Tiszteletreméltó Béda: A hitetleneknek fel kell tehát hagyniuk azzal, hogy gúnyolódnak a megfeszítetten, amikor azt mondják, hogy de hát ő csak egy ember; hiszen közismert, hogy látta előre Istenként kereszthalálának idejét és „szilárdan elhatározta”, ami azt jelenti, hogy elhatározta szellemét, mely rendíthetetlenül törekedett arra a helyre, melyen majdan megfeszíttetik.

⁵²*Követeket küldött maga előtt. Ezek elindultak, s eljutottak a szamáriaiak egyik falujába, hogy szállást készítsenek neki.* ⁵³*De nem fogadták be, mert meglátszott rajta, hogy Jeruzsálembe megy.*

Szent Ambrus: Okulj abból, hogy olyan embereket, akiről tudta, hogy nem akarnak őszintén megtérni, nem akart magához venni. Mert hiszen ha így akarta volna, akkor az ő ridegségüket áhítatos rokonszenvvé változtathatta volna. Isten az, aki elhívja azokat, akiket kiválasztott; azt tesz lelki emberré, akit ő akar.

Felhasznált irodalom:

Thomas von Aquin: Goldene Kette oder fortlaufende, ganz aus den Stellen der Kirchenväter und Kirchenschriftsteller bestehende und kunstvoll verbundene Auslegung der vier Evangelien; übers. von Johannes N. Oischinger, 7 Bde., Regensburg 1881-1883

<http://www.catena-aurea.de/ljcpenn13.html>

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

Jézus szenvedése a mi megigazulásunkra

1708 Szenvadásával Krisztus megszabadított bennünket a Sátólól és a bűntől. Kérdemelte számunkra az új életet a Szentlélekben. Kegyelme helyreállítja azt, amit a bűn bennünk elrontott.

1992 A megigazulást Krisztus szenvedése érdemelte ki számunkra, aki élő, szent, Istennek tetsző áldozatul ajánlotta föl magát a kereszten, kinek vére az engesztelés eszköze lett minden ember bűneiért. A megigazulást a hit szentsége, a keresztség közvetíti számunkra. A megigazulás hasonlónvá tesz Isten igazságához, aki irgalmának hatalmával belsőleg igazzá tesz minket. A megigazulás célja Isten és Krisztus dicsósége és az örök élet ajándéka:

"Most pedig Isten a Törvény és a Próféták által tanúsított igazságossága a törvény nélkül vált nyilvánvalónvá, Isten igazságossága a Jézus Krisztusba vetett hit által mindazok iránt, akik hisznek. Ugyanis nincs különbség: mert mindnyájan vétkeztek és nélkülözik Isten dicsóségét, megigazulásukat ingyen kapják, az Ő kegyelme által, a Jézus Krisztusban lévő megváltás révén. Őt adta oda Isten véres engesztelő áldozatul a hitben, hogy kimutassa igazságosságát. Isten végtelen türelmében elnézte a korábban elkövetett vétkeket, hogy igazságosságát most kimutassa. Mert amint Ő igaz, úgy akart igazzá tenni mindenkit, aki Jézusban hisz." (Róm 3,21--26)

2020 A megigazulást Krisztus szenvedése érdemelte ki számunkra és a keresztség hozza el. Isten igazságosságához tesz hasonlónvá, aki igazzá tesz minket. Célja Isten és Krisztus dicsósége és az örök élet ajándéka. Isten irgalmasságának legnagyobb mőve.

Jézus megdicsőülése

663 Ettől kezdve Krisztus az Atya jobbán ül: "Az Atya jobbán kifejezéssel azt az isteni tiszteletet és dicsőséget jelezzük, amelyben Isten Fia mint az Atyával egylényegű Isten az idő kezdete előtt volt, és ahol az idők végén, megtestesülvén, testi módon is helyet foglal, mert teste ugyanabba a dicsőségbe került."

664 Az Atya jobbára ülés a Messiás országának kezdetét jelenti, Dániel próféta az Emberfiára vonatkozó látomásának beteljesedését: "és hatalom, tisztelet és ország adatott neki; és minden nép, törzs és nyelv neki szolgált: hatalma örök hatalom, mely nem vétetik el, és országa nem fog megsemmisülni." (Dán 7,14). Ettől az időponttól kezdve az apostolok tanúi lettek annak az "országnak, melynek nem lesz vége".

1335 A kenyérszaporítás csodái, amikor az Úr áldást mondott, megtörte a kenyereket és tanítványai által szétosztotta a sokaság táplálékául, előképei az Ő egy eucharisztikus kenyere túlaradó bőségének: a Kánában borra változtatott víz jele már Jézus megdicsőülésének óráját hirdeti. Magát a beteljesedést nyilvánítja ki a menyegzői lakoma az Atya országában, ahol a hívők a Krisztus vérévé vált új bort fogják inni.

Harag

1765 Számos szenvedély létezik. A legalapvetőbb szenvedély a szeretet, amit a jó vonzása vált ki. A szeretet kelti föl a távollévő jó iránt a vágyat és a megszerzésére irányuló reményt. Ez az indulat a szóbanforgó jó birtoklása fölötti tetszésben és örömben végződik. A rossztól való félelem váltja ki a gyűlöletet, az elfordulást és a rettegést a jövő rossztól. Ez az indulat a jelenlévő rossz miatti szomorúságban vagy a vele szembeforduló haragban végződik.

Isten haragja más

208 Isten titokzatos és vonzó jelenléte előtt az ember rádöbben a maga kicsiségére. Az égő csipkebokor előtt Mózes megoldja saruját és eltakarja arcát az isteni Szentség színe előtt. A háromszor szent Isten Fölsége előtt Izajás így kiált: "Jaj nekem,

elvesztem! Mert tisztátalan ajkú ember vagyok!" (Iz 6,5). Az isteni jelek láttán, melyeket Jézus tett, Péter fölkiált: "Uram, menj ki tőlem, mert én bűnös ember vagyok!" (Lk 5,8). Mivel azonban Isten szent, megbocsáthat az embernek, aki bűnösnek vallja magát Őelőtte: "Nem akarok teret adni föllobbanó haragomnak, (...) mert Isten vagyok, nem ember, a Szent a te körödben" (Oz 11,9). Így mondja János apostol is: "Színe előtt megnyugtadjuk szívünket. És ha szívünk vádol is bennünket valamivel, Isten nagyobb a mi szívünknel, és ő mindent ismer." (1Jn 3,19--20)

210 Miután Izrael vétkezett és elfordult Istenétől, hogy az aranyborjút imádja, Isten hallgat Mózes közbenjáró könyörgésére, és vállalja, hogy együtt vonul hűtlen népével. Így mutatja meg szeretetét. Amikor Mózes azt kéri, hogy láthassa az ő dicsőségét, Isten így válaszol neki: "Egész jószágomat megmutatom neked, és kimondom előtted a JHVH nevet" (Kiv 33,18--19). És az Úr elvonult Mózes előtt és mondotta: "JHVH, JHVH, az irgalom és a könyörület Istene, késedelmes a haragra, gazdag a kegyelemben és hűségben" (Kiv 34,6). És Mózes megtudta, hogy az Úr megbocsátó Isten

Krisztus követése

1694 A keresztények a keresztség által Krisztusba testesülve "meghaltak a bűnnek, de élnek az Istennek Jézus Krisztusban", így részesülve a Feltámadott életében. Krisztust követve és Hozzá kapcsolódva a keresztények törekedhetnek arra, hogy Isten követői legyenek mint szeretett gyermekek, és a szeretetben járjanak, gondolataikat, szavaikat és cselekedeteiket úgy alakítván, hogy az az érzület legyen bennük, amely Krisztus Jézusban is volt, és követik az ő példáját.

2053 Az első választ egy második követi: "Ha tökéletes akarsz lenni, akkor menj, add el, amid van, az árát oszd szét a szegények között, így kincsed lesz a mennyben. Azután jöjj és kövess engem!" (Mt 19,21). A második válasz nem érvényteleníti az elsőt. Jézus Krisztus követése magában foglalja a parancsok teljesítését. A Törvény nem szűnt meg, hanem az ember arra kap meghívást, hogy Mesterének személyében találja meg azt, aki a Törvény tökéletes beteljesedése. A három szinoptikus evangéliumban Jézusnak a gazdag ifjúhoz intézett hívása -- hogy tanítványként és a

parancsok megtartásával kövesse Őt -- kapcsolódik a szegénységre és tisztaságra szóló buzdításához. Az evangéliumi tanácsok elválaszthatatlanok a parancsolatoktól.

2232 A családi kötelékek jelentősek, de nem mindentől függetlenek. Ahogy a gyermek növekszik érettsége és emberi, lelki önállósága felé, úgy világosodik és erősödik Istentől kapott, sajátos hivatása. A szülők tartsák tiszteletben ezt a meghívást, és segítsék gyermekeik választát a hívás követésében. Meggyőződésünknek kell lennie, hogy a keresztény első hivatása Jézus követése: "Aki apját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám, és aki fiát vagy lányát jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám" (Mt 10,37).

Imában

2708 Az elmélkedés fölhasználja a gondolkodást, a képzeletet, a lélek érzéseit és vágyait. Ez az összeszedettség szükséges a meggyőződéses hitbeli elmélyüléshez, a szív megtéréséhez és a Krisztust követő akarat erősödéséhez. A keresztény imádság szívesen elmélkedik "Krisztus misztériumairól", például a Szentírás elmélkedő olvasásában (a lectio divinában) és a rózsafüzérben. Az imádkozás e gondolkodási formája nagyon értékes, de a keresztény imádságnak többre kell törekednie: Jézus szeretetének megismerésére és a vele való egyesülésre.

Bűnbánatban

1435 A megtérés a mindennapi életben a kiengesztelődés gesztusaival, a szegényekkel való törődéssel, a jog és igazság gyakorlásával és védelmével, a hibáknak a testvérek előtti beismerésével, a testvéri feddéssel, az életvitel felülvizsgálatával, a lelkiismeretvizsgálattal, a lelkivezetéssel, a szenvedések elfogadásával, az igazságért elszenvedett üldözés elviselésével történik. A bűnbánat legbiztosabb útja minden nap fölvenni a keresztet, és követni Jézust.

Krisztus szorosabb követése

916 Az Istennek szentelt élet állapota az egyik a "mélyebben" Istennek szentelt életformák közül, mely a keresztségben gyökerezik és teljesen átadja magát Istennek. Az Istennek szentelt életben a Krisztus-hívők a Szentlélek indítására vállalják, hogy Krisztust szorosabban követik, önmagukat odaadják a mindennekfölött szeretett Istennek, és törekednek a szeretet tökéletességére Isten országa szolgálatában. Mindezzel jelzik és hirdetik az Egyházban az eljövendő világ dicsőségét.

918 "Az Egyházban kezdettől fogva voltak férfiak és nők, akik az evangéliumi tanácsok megtartásával nagyobb szabadsággal akarták követni és szorosabban akarták utánozni Krisztust, s a maguk módján Istennek szentelt életet éltek; közülük sokan a Szentlélek indítására magányos remeteségbe vonultak, vagy szerzetescsaládokat alapítottak, melyeket az Egyház a maga tekintélyével szívesen elfogadott és jóváhagyott."

923 A szüzeket, "amikor szent ígéretet tesznek arra, hogy Krisztust szorosabban fogják követni, a megyéspüspök a jóváhagyott liturgikus szertartás szerint Istennek szenteli, Krisztussal, Isten Fiával misztikusan eljegyzi és az Egyház szolgálatára avatja". Ezen ünnepélyes szertartás (Consecratio virginum) által "a szűz (...) Istennek szentelt személlyé, az Egyház Krisztus iránti szeretetének jelévé, az égi Menyasszony és az eljövendő élet eszkatologikus képévé válik".

932 Az Egyházban, amely mintegy szentsége, azaz jele és eszköze Isten életének, a szerzetesi élet úgy jelenik meg, mint a Megváltás misztériumának különleges jele. Krisztust "szorosabban" követni, az ő önkiüresítését "világosabban" kifejezni azt jelenti, hogy az Istennek szentelt személy Krisztus szívében "mélyebben" van jelen kortársai számára. Azok, akik ezen a "keskenyebb" úton járnak, példájukkal ösztönzik testvéreiket, és "világos és erős tanúságot tesznek arról, hogy a világ nem alakulhat át és nem ajánlható föl Istennek a nyolc boldogság szelleme nélkül".

1618 Krisztus az egész keresztény élet középpontja. A vele való kapcsolat megelőz minden más, családi vagy társadalmi kapcsolatot. Az Egyház kezdete óta voltak

férfiak és nők, akik lemondtak a házasság nagy javáról azért, hogy kövessék a Bárányt, bárhova megy, az Úr dolgaival törődjenek, neki akarjanak tetszeni, és elébe menjenek az érkező vőlegénynek. Maga Krisztus meghívott egyeseket, hogy abban az életformában kövessék Őt, melyet Ő maga élt eljünk:

"Van, aki azért képtelen a házasságra, mert úgy született. Van, akit az emberek tettek a házasságra alkalmatlanná. Végül van, aki a mennyek országáért önként mond le a házasságról. Aki föl tudja fogni, az fogja föl!" (Mt 19,12)

Szülők felelőssége

2232 A családi kötelékek jelentősek, de nem mindentől függetlenek. Ahogy a gyermek növekszik érettsége és emberi, lelki önállósága felé, úgy világosodik és erősödik Istentől kapott, sajátos hivatása. A szülők tartsák tiszteletben ezt a meghívást, és segítsék gyermekeik választását a hívás követésében. Meggyőződésünknek kell lennie, hogy a keresztény első hivatása Jézus követése: "Aki apját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám, és aki fiát vagy lányát jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám" (Mt 10,37).

2253 A szülőknek tiszteletben kell tartaniuk és támogatniuk kell gyermekeik hivatását. Ne feledjék és tanítsák, hogy a keresztény ember első hivatása Jézus követése.

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: *Redemptor hominis*

vö. Lk 9,49.54

6. Úton a keresztények egysége felé

És mit mondjunk az ökumenizmusból származó új kezdeményezésekről? XXIII. János, az Egyháznak örökké emlékezetében maradó főpásztora evangéliumi egyszerűséggel kezdeményezte a keresztények egységét, nyilvánvalóan Mesterünk, Jézus Krisztus akaratának megfelelően, melyet Ő ismételten kifejezett, s különleges súllyal nyilvánított ki a szenvedése előtti utolsó vacsorán, amikor így imádkozott: „Atyám, őrizd meg őket, hogy mindnyájan egy legyenek”¹ E követelménynek a II. Vatikáni Zsinat az ökumenizmusról szóló határozatában röviden eleget tett. VI. Pál pápa volt az, aki a Keresztények Egységének Titkársága segítségével megtette az első, nem is oly könnyű lépéseket ennek az egységnek a megvalósítása felé. Milyen messzire jutottunk ezen az úton? Anélkül, hogy részletekbe bocsátkoznánk, legalább annyit megállapíthatunk: igaz és nagyjelentőségű lépéseket tettünk. Megállapíthatjuk, hogy következetesen és gondosan dolgoztunk mi is és velünk együtt mindazok, akik más egyházakat és keresztény közösségeket képviselnek. Ezért őszinte köszönetünket fejezzük ki nekik.

Igaz, hogy a világ és a kereszténység jelen állapota, úgy látszik, nem ad más lehetőséget az Egyház egyetemes küldetésének végrehajtására – már ami az ökumenizmus kérdéseit illeti –, mint azt, hogy hittel, állhatatosan, alázatosan és bátran keresse a közeledéshez és az egységhez vezető utakat, amint ezt VI. Pál pápa saját példájával is megmutatta. Keresnünk kell tehát az egységet, meg nem torpanva az útközben fölmerülő vagy halmozódó nehézségek miatt; különben sem Krisztus szavához nem vagyunk hűségesek, sem végakarátát nem tesszük meg. Ezt a veszélyt vajon vállalhatjuk-e?

Voltak, akik a kezdeti nehézségeket és az első ökumenikus próbálkozások sikertelenségeit látva, vissza akartak húzódni. Sőt voltak, akik úgy ítélték, hogy ez a törekvés ártalmas az Evangéliumra, mert még nagyobb szakadást idéz elő az Egyházban, a hit és erkölcs dolgában fogalmi zavarokhoz vezet, és a vallás kérdésében a közömbösséget készíti elő. Lehet, hogy jogosan jelezték ezek az emberek félelmüket, de a dolgoknak itt is meg kell tartani a mértékét. Kétségtelen, hogy az Egyház életének jelen szakasza elsősorban tudatos, mély hitet követel, s feladataink tudatos vállalását. Ökumenikusan cselekedni egyértelmű azzal, hogy

¹ Jn 17,21; Vö. Jn 17,11.22; Lk 9,49.54.

kitárulkozni, közeledni, készen lenni a megbeszélésekre, közösen keresni az igazságot teljesen evangéliumi és keresztény értelemben; de semmiképpen sem jelenti azt, hogy lemondjunk róla, vagy, hogy bármi módon megsértsük az isteni igazság kincstárát, melyet az Egyház állandóan vallott és tanított. Mindazoktól, akik bármi módon megpróbálják lebeszélni az Egyházat arról, hogy a keresztényekkel az egységet keresse, meg kell kérdeznünk: szabad-e nekünk ezt elmulasztanunk? Vajon – az emberi gyöngeségek és az elmúlt századok tévedései ellenére is – nem bízhatunk-e az isteni kegyelemben, mely a legutóbbi időkben is megnyilvánult a Szentlélek Zsinaton hallott szava által? Ha nem bízánk, megtagadnánk magunkra nézve azt az igazságot, melyet Szent Pál olyan világosan kifejezett: „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, és az ő kegyelme bennem nem volt hiábavaló”²

Ugyanezt – bár másként s kellő megkülönböztetéssel – el kell mondanunk arról a fáradozásról is, amellyel a nem keresztény vallások képviselőivel ápoljuk a kapcsolatokat megbeszéléseken, különféle találkozókban, a közös imádságban, a vallásos értékek kutatásában, melyekről tudjuk, hogy ezekből a vallásokból sem hiányoznak. Olykor a nem keresztény vallások tagjainak szilárd meggyőződése – mely szintén az igazság Lelkétől származik, aki ebben az esetben a Titokzatos Test látható határain kívül működik – nemde megszegyeníti azokat a keresztényeket, akik oly készségesek az Istentől kinyilatkoztatott és az Egyházban hirdetett igazságokban való kételkedésre, s annyira hajlandók gyöngíteni az erkölcsi tanítás elveit, és utat nyitni az etikai szabadosságnak? Szép dolog, ha valaki kész bármely ember megértésére, bármilyen rendszer kutatására és az igaz dolgok elfogadására, de ez soha nem jelentheti a saját hit bizonyosságának elvesztését, vagy az erkölcsi törvények meggyengítését, melyek lazulása hamarosan egész társadalmak életére kihat, és nagyon keserves következményekkel jár.

Szent II. János Pál pápa: Pastores dabo vobis

vö. Lk 9,57

27. „Az Úr Lelke rajtam” (Lk 4,18). Az ordo szentsége által kiáradó Szentlélek az életszentség forrása és felhívás az életszentségre, nemcsak azért, mert a papot Krisztushoz, a Főhöz és Pásztorhoz teszi hasonlónak és prófétai, papi és királyi küldetéssel ruházza föl, melyet Krisztus nevében és személyében kell teljesítenie; hanem azért is mert mindennapi életét olyan ajándékokkal, erényekkel, elvárásokkal és indításokkal eleveníti és lelkesíti, melyeknek összefoglalása a *pásztori szeretet*. E

² 1Kor 15,10.

pásztori szeretet egységesítő erő, mely egybefogja az evangéliumi értékeket és erényeket, ugyanakkor előrelendít a keresztény tökéletesség felé vezető úton.³

Az evangéliumi radikalizmus kivétel nélkül minden keresztény felé alapvető igény, és senki sem hagyhatja figyelmen kívül, mert Attól származik, aki fölszólított a maga követésére egy olyan közelebbi kapcsolatban, melyet a Szentlélek hoz létre (vö. Mt 8,18; 10,37; Mk 8,34-38; 10,17-21; Lk 9,57). Ez az igény a papokra is vonatkozik, s nemcsak azért, mert ők is az Egyházban *vannak*, hanem mert *előljárók* az Egyházban, hiszen Krisztushoz a Főhöz és Pásztorhoz hasonlóak, s az ordo szentsége révén küldetésük van a szolgálatra és megkapták a pásztori szeretetet. Ebben az evangéliumi radikalizmusban a pap pásztori szolgálatához és lelki életéhez szükséges erények és etikai elvárások sokasága foglaltatik benne, például a hit, az alázat Isten misztériuma iránt, megbocsátás, okosság. Fokozottan hozzátartoznak azok az evangéliumi tanácsok, melyeket Jézus a Hegyi Beszédben mondott (vö. Mt 5,1-12), s közülük is kiemelkedik három, egymással összefüggő tanács: a *szegénység*, a *tisztaság* és az *engedelmesség*.⁴ A pap arra hivatott, hogy mindezeket gyakorolja oly módon, olyan eredetiséggel és céllal, ami papi mivoltából következik, és azt kifejezi.

vö. Lk 9,57-62

30. Röviden, de mélyértelműen szóltak a Szinódus Atyái az *evangéliumi szegénységről*, amikor úgy mutatták meg, mint „az összes javak alárendelését Istennek, a Legfőbb Jónak és az Ő Országának”.⁵ Valóban, a szegénységet csak az érti meg és csak az tudja követni, aki Isten misztériumát úgy szemléli és éli meg, mint az egyetlen és legfőbb Jót, mint az igazi és végső gazdagságot. A szegénység ugyanis nem az anyagi javak egyszerű megvetése és elutasítása, hanem hálás és jóakarató használatuk a legnagyobb belső szabadsággal és nagylelkű lemondási készséggel, ahogy azt Isten és az Ő tervei megkívánják.

A pap szegénysége – mivel szentségileg hasonló Krisztushoz, a Főhöz és Pásztorhoz – szintén „pásztori” jelleget ölt, amiről a Szinódus Atyái a zsinati tanítást kifejtve hosszabban szóltak.⁶ Többek között ezeket mondták: „A papoknak – Krisztus példája szerint, aki jóllehet gazdag volt, szegény lett, mert szeretett minket (vö. 2Kor 8,9) – a

³ vö. LG 42

⁴ 9. javaslat

⁵ 8. javaslat

⁶ vö. PO 17. p

szegényeket és gyengéket úgy kell tekinteniük, mint akik különösen is a gondjaikra vannak bízva; továbbá képesnek kell lenniük arra, hogy egyszerű és kemény életükkel tanúskodjanak a szegénység mellett azért, hogy a felesleges dolgoktól nagylelkűen tartózkodnak.” (OT 9; CIC 282.k.).⁷

Igaz, hogy „méltó a munkás a maga bérére”, s hogy „az Úr úgy rendelte, hogy aki az Evangéliumot hirdeti, az Evangéliumból éljen” (1Kor 9,1-14), de az is igaz, hogy ezt a jogot nem szabad összetéveszteni a követelődéssel, mely az Evangélium és az Egyház szolgálatát haszon és nyereség szerzésére akarja fordítani. Egyedül a szegénység képes megőrizni a pap igazi készségét, hogy személyes áldozatok árán is elfogadja: oda küldik, ahol nagyobb szükség van rá vagy eredményesebben tud dolgozni. A papság föltétele és szinte *természettörvénye*, hogy a Lélek iránt „tanulékony” apostol mindig kész zúgolódás és vonakodás nélkül „oda menni”, ahová az Úr akarata hívja (vö. Lk 9,57-62; Mk 10,17-22).

Valahányszor egy pap közösségé lesz, felelős annak anyagi javaiért, s köteles a közösség vagyonát teljes becsületességgel kezelni; azaz ne úgy tekintse, mintha saját örökségéről volna szó, hanem olyannak, amiről Istennek és a testvéreknek, főként a szegények tartozik számadással. Mivel a többi papokkal egy presbitériumhoz tartozik, tartsa lelkiismeretbeli kötelességének, hogy mindent megtegyen a közös javak méltányos elosztásért azok között, akik arra hivatottak, hogy „mindenük közös legyen” (vö. ApCsel 2,42-47). A belső szabadság pedig, amit az evangéliumi szegénység őriz és táplál, képessé teszi a papot arra, hogy közelebb kerüljön a szegényebbekhez és szolidáris legyen igazságosabb elosztást kereső törekvéseikkel; hogy felelősségteljes megértéssel tudja megismerni és megítélni a szociális és gazdasági problémák mindenütt tapasztalható jelenségeit; s végül, hogy előnyben tudja részesíteni a kisebbeket. Ez azt jelenti, hogy Krisztus példája szerint, senkit ki nem zárva az üdvösség hirdetéséből, prófétai és papi szolgálata közben hajoljon közelebb a szegényekhez, a bűnösökhöz, azoknak a sokaságához, akik bármilyen formában „a társadalom peremére sodródtak” (vö. Lk 4,18).

Nem szabad megfélemlkezni a papi szegénység prófétai tartalmáról, mely különösen fontos a mi gazdag és fogyasztói társadalmainkban: „Az igazán szegény pap az elkülönülés, az alá nem vetettség és a lemondás jele a mai világ zsarnokságával szemben, mely minden reményét a pénzbe és az anyagi biztonságba helyezi.”⁸

⁷ 10. javaslat

⁸ Uo.

Jézus Krisztus, aki a kereszten mindenétől megfosztottan tette tökéletessé pásztori szeretetét, példája és forrása minden erénynek, főként az engedelmességnek, a tisztaságnak és a szegénységnek, melyekre a papoknak a testvéreik iránti pásztori szeretetük jeleként törekedniük kell, s melyet meg kell szerezniük. A papoknak, miként Pál a filippieknek írta, „ugyanazt az érzületet kell hordozniuk, ami Krisztus Jézusban is volt”, aki kifosztotta önmagát, hogy engedelmes, tiszta és szegény szeretete által megnyissa az Isten és a testvérek egysége felé vezető utat (vö. *Fil 2,5*).

2.3. Liturgikus vonal

Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

A mai *evangélium* (Lk 9,51-62) kapcsán talán két gondolat a leginkább kiemelendő: az egyik, hogy az „Emberfia nem azért jött, hogy az embereket elpusztítsa, hanem, hogy megmentse”, másrészt pedig Krisztus követésének radikalitása. „Aki kezét az eke szarvára tette, és mégis hátratekint, nem alkalmas az Isten országára”.

Az elsőhöz kapcsolható a *kezdő könyörgés*: „kérünk, tartsd távol tőlünk a tévedés homályát, és segíts, hogy igazságod ragyogó fénye mindig tündököljön lelkünkben”. Ez esetben a tanítványok szavai tükrözik a tévedés „homályát”: nem a jézusi úton jár, aki az elutasításra bosszúval felel. A másodikkal pedig az *olvasmány* (1 Kir 19, 16b. 19-21) áll párhuzamban: „»Engedd, hadd adjak előbb búcsúcsókot apámnak meg anyámnak, aztán követlek.« Ő azt mondta neki: »Menj csak, de térj vissza! És ne feledd, hogy milyen feladattal bízalak meg téged!«”. Mindkét esetben azt láthatjuk, az isteni hívás az élet teljes átadását igényli válaszul. Illés szavai „megengedik” a szülőktől való búcsúvételt, s evangéliumi szövegben Jézus sem „tiltja” meg. Ő azonban még erősebb hangsúllyal figyelmeztet, az Isten Országa mindent felülmúl és felülír, előbbre valóbb még az emberi kötelességeknél, kötődéseknél és kapcsolatoknál is.

A *válaszos zsoltár* (Zsolt 15, 1-2a és 5. 7-8. 9-10. 11) egészen más hangvételben, csaknem szerelmi költészetet idéző stílusban szól az Istennel való bensőséges kapcsolatról, mely mindenekfelett áll. Az Isten gondját viseli és boldogságra vezet az osztatlan szívvel ráhagyatkozókat: „Mindenkor Istent tartom szemem előtt, jobbomon ő áll, semmitől sem félek. Te vagy, Uram, Istenem, örökségem és osztályrészem. Örvend a szívem és dalt zeng a lelkem, sőt testem is megnyugszik

bízva. Mert nem hagyod lelkem az alvilág mélyén, és testemnek romlás nem árthat. Megmutatod nekem az élet útját, és a végtelen boldogságot, midőn szent orcád látom. Gyönyörűségre hívtál engem, jobbod mellett szünet nélkül". A *szentlecke* (Gal 5, 1. 13-18) azt mutatja meg, a Lélek által vezetve, a szeretet útján járva élhetjük meg igazi, Istentől kapott szabadságunkat. „Testvéreim, a meghívástok szabadságra szól, csak ne éljete vissza a szabadsággal a test javára, hanem szeretettel szolgáljatok egymásnak. Mert az egész törvény ebben a mondatban teljesedik be: »Szeresd felebarátodat, mint saját magadat.« De ha egymást marjátok és rágjátok, vigyázzatok, nehogy felfaljátok egymást. Vezessen benneteket a (Szent)lélek, akkor nem vagytok alávetve a törvénynek". Az *alleluja vers* (1 Sám 3, 9. Jn 6, 68c) egy ószövetségi próféta elhívás és az evangélium szavait összekapcsolva szól: „Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád, örök életet adó igéid vannak".

Az *egyetemleges könyörgések* legszorosabban talán szintén ahhoz a gondolathoz kapcsolódnak az evangéliumból, hogy az Emberfia megmenteni jött minket, illetve Krisztus követésének jelentőségéhez. „Adj, Urunk, erőt, hogy a rosszat jóval győzzük le!" (első könyörgés); „Add meg, Urunk, hogy a hívők hite és élete például szolgáljon a világnak!" (negyedik könyörgés); „Urunk, Istenünk! Erősítsd meg bennünk a hitet, hogy általa fölismerjük az igazi jót, és kegyelmed segítségével meg is valósítsuk azt földi életünkben!" (záró papi könyörgés).

A két választható *áldozási ének* közül a *második* (Jn 17,20-21), a jánosi evangéliumból való, melyet Jézus főpapi imájának is szokás nevezni. E szöveg is összefügg a fent említettekkel. A keresztények egysége, egymás és mindenki más iránti szeretetük és krisztusi lelkületük az, ami jelként állhat a világban: „Atyám, értük könyörgök, hogy legyenek mindnyájan egyek bennünk, hogy így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem – mondja az Úr".

Végül pedig említendő még egy gondolat az evangéliumból: „az Emberfiának nincs hová fejét lehajtania", mely arra utal a mai liturgia fényében, hogy a Krisztust követők Mesterükhöz hasonlóan, kikerülhetetlenül akadályokba, nehézségekbe fognak ütközni, nem egyszer pedig üldözés, megaláztatás és árulás lesz osztályrészük. Azonban, ha e szenvedések közepette a feladás, vagy éppen a bosszúállás, a durvaság kísértésébe esnénk, eszünkbe kell, hogy jussanak Jézus szavai, melyet a mai evangéliumban hallottunk: „Nem tudjátok, hogy milyen lelkület van bennetek. Az Emberfia nem azért jött, hogy az embereket elpusztítsa, hanem, hogy megmentse."

2.4. Pedagógiai vonal

2.4.1. Evangélium témáját feldolgozó versek

„... te pedig menj, és hirdesd az Isten országát.” (Lk 9,60)

Ifjabbik Balázs Károly- Lépésről lépésre

Mindent szétszítva
egyre gazdagabbá válni.

Jelen lenni a Mindenség
lélegzetében , ígéretében.
Alázatban növekedni,
növekedve kisebb lenni.
A kitárulkozó Igét
tettekben továbbadni.

Alászállva emelkedni,
ajándékozva gazdagodni.

Forrás:http://www.jonas.magveto.sk/menubal/kereszttyenversekgyujtemenye/kereszttyenversekgyujtemenye/Balazs_Karoly_ifj.htm

Halász Mihályné Johanna- Istentől kapott szerep

Az élet egy nagy színpad
Istentől mindenki szerepet kap.
Van ki ajándéknak tekinti szerepet
S van ki cipeli keresztként.

Ha ajándékként vetted szereped
Nem azt jelenti,hogy soha nem tévedhetsz
De hűségesen újra kezded
A láthatatlan Isten segít neked.

Ha keresztnek tekinted szereped
Más szerepét mindig könnyebbnek véled
Gondolod az lett volna jobb neked
S egyre zúgolódóbb lesz életed.

Rajtad áll szereped elfogadása
Légy Istennek hű sáfára
Legyen áldás életed már itt a földön
S szerepedben Isten neve megdicsőüljön!

Forrás:http://www.jonas.magveto.sk/menubal/keresztynversekgyujtemenye/keresztynversekgyujtemenye/Halasz_Mihalyne_Johanna.htm

2.4.3. Evangéliumhoz kapcsolódó festmény

Le Sueur, Eustache (1617-55): A keresztet hordozó Krisztus, 1651 k.

<https://fineartamerica.com/featured/christ-carrying-the-cross-eustache-le-sueur.html>

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

- Mit válaszolok Jézusnak, amikor tőlem kéri: Kövess engem!
- Mi áll döntéseim hátterében? Mi alapján hozom meg a döntéseimet?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Istenünk, aki kegyelmeddel gyermekeiddé fogadtál és a világosság fiaivá tettél minket, kérünk, tartsd távol tőlünk a tévedés homályát, és segíts, hogy igazságod ragyogó fénye mindig tündököljön lelkünkben. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiaid által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké.

Evangéliumhoz kapcsolódó fohász

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy gyakran jusson eszembe, hogy a mennyország felé tartó vándor vagyok itt a földön, s eszerint éljem életem! Amen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz

„Ne nézz vissza, nem arra mész!”

<https://drmichellebengtson.com/dont-look-back-you-arent-going-that-way/>

A kereszt a kulcs a gyengétség forradalmához

5. **Condivisio – megosztás**

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézus hív! Újra és újra.
- Vándorok vagyunk: úton „a mennyei Atya háza”, vagyis a mennyország felé.

5.1. Elmélkedés az Evangélium üzenetéről

Az ember alapvető igénye a biztonság. Akkor vagyok nyugodt, ha körülbelül látom magam előtt az irányt, hogy merre haladok, vagy legalább egy olyan állapotot, amiben tudom, hogy mire számíthatok. Még ha szeretek is néha hosszabb-rövidebb időre kilépni ebből az izgalom kedvéért, akkor is szükségem van a tudatra, hogy ebbe a körülhatárolt környezetbe, körülménybe bármikor visszaléphetek.

Jézus arra hív, hogy merjek ebből kilépni. Nem azt mondja, hogy akkor vagyok bátor, ha folyamatosan kockáztatok, hanem arra helyezi a hangsúlyt, hogy ha egészen bízni akarok Benne és Őt követni, akkor az csak úgy lehetséges, ha Őt teszem az első helyre. Amíg a biztonságom, a komfort zónám fontosabb, mint Ő – tehát csak akkor vagyok hajlandó rá figyelni, időt adni Neki, megtenni, amire hív, amikor ezt már megteremtettem –, akkor az első helyen nem Ő áll, hanem a biztonságom bálványja.

Sokszor felteszem a kérdést, hogy nem lehetne-e esetleg mindkettőt egyszerre: kényelmes étellel Jézust választani. De Jézus nem kertel, és nem ígéret: világosan kimondja, hogy aki Őt akarja követni, az egy kihívásokkal, nehézségekkel teli életet választ, ami nem kényelmes. Miért akarnék akkor mégis mellette dönteni? A saját ösztöneimmel miért akarnék szembe menni? Ki Ő számomra, hogy erre hív engem? Természetes, hogy csak akkor tudom magam szabadon rábízni valakire teljes kiszolgáltatottsággal, ha meggyőződtem róla, hogy Ő valóban szeret, jót akar nekem, figyel rám és gondoskodik rólam, azaz hogy Nála biztonságban vagyok. De vajon teszek azért, hogy valóban megismerjem Őt? Vagy hátradőlök a kényelmes életembe, és elintézem annyival, hogy „ez nem az én utam”?

6. Actio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Merjek Jézus mellé szegődni, s rábízni magam az Ő gondoskodására.
- Mindig Jézus Krisztus követése lebegjen a szemem előtt!